Euroopan parlamentti
2024-2029

Kalatalousvaliokunta

2024/2126(INI)

16.12.2025

MIETINTÖLUONNOS

merten aluesuunnitteludirektiivin 2014/89/EU täytäntöönpanon vaikutuksesta kalastukseen tietyillä kalastus- ja merialueilla
(2024/2126(INI))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Stéphanie Yon-Courtin

SISÄLTÖ

Sivu

PERUSTELUT – YHTEENVETO TOSISEIKOISTA JA HAVAINNOISTA 3

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 5

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA.....13

PERUSTELUT – YHTEENVETO TOSISEIKOISTA JA HAVAINNOISTA

Havainnot direktiivin täytäntöönpanosta

Epätasainen edistyminen ja hallinnolliset haasteet:
Merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpano on ollut epätasaista ja puutteellista. Merten aluesuunnitelmien sisältö vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä suunnitelmien sitovuutta ja hallinnointia koskevien erilaisten lähestymistapojen vuoksi.

Vaikutukset kalastukseen ja vesiviljelyyn:
Merten aluesuunnitteludirektiivi ei ole tuottanut merkittäviä hyötyjä kalastukselle. Kalastustoimintaan kohdistuu alueellisia rajoituksia, kilpailevia käyttötarkoituksia, kalastuslaivastojen siirtymistä muualle ja paineiden lisääntymistä jäljellä olevilla alueilla. Pienimuotoinen kalastus on erityisen haavoittuvaa. Vesiviljelyssä on tapahtunut vähäisiä parannuksia, mutta alalla kamppaillaan edelleen raskaiden lupamenettelyjen, vesiviljelyyn osoitettujen alueiden puuttumisen ja eri jäsenvaltioiden erilaisten tunnustamiskäytäntöjen kanssa.

Sidosryhmien osallistuminen ja sosiaalinen ulottuvuus:
Vaikka sidosryhmien osallistuminen on parantunut, se on edelleen rajallista. Kalastajat ja rannikkoyhteisöt pitävät valitettavana sitä, että ne eivät voi osallistua varhain ja merkityksellisesti merten aluesuunnitteluprosesseihin toisin kuin merellä tuotettavan uusiutuvan energian ja merenkulun kaltaiset vahvemmat alat.

Tiedonkeruun puutteet ja tekniset esteet:
Merten aluesuunnittelun tehokkaaseen täytäntöönpanoon vaikuttavat yhdenmukaistettujen tietojen ja riittävien resurssien puute tiedonkeruuta ja tutkimusta varten, minkä vuoksi on vaikeaa soveltaa ekosysteemiin perustuvaa lähestymistapaa ja sisällyttää kalastus ja vesiviljely asianmukaisesti merten aluesuunnittelua koskeviin kehyksiin.

Rajat ylittävä koordinointi:
Yhteistyö jäsenvaltioiden välillä ja kolmansien maiden kanssa on edelleen vähäistä. Laajennettua Pohjanmeren aluetta koskevan aloitteen (GNSBI) kaltaiset aloitteet ovat myönteisiä askelia, mutta laajempi rajat ylittävä ja merialuepohjainen suunnittelu on edelleen puutteellista.

Esittelijän suositukset

Lainsäädännön johdonmukaisuuden vahvistaminen:
Merten aluesuunnitteludirektiivi on sovitettava paremmin yhteen asiaan liittyvän EU:n lainsäädännön, erityisesti meristrategiapuitedirektiivin, yhteisen kalastuspolitiikan ja vesipolitiikan puitedirektiivin, kanssa, jotta varmistetaan johdonmukainen ja tehokas täytäntöönpano.

Tasapainoinen useaan käyttötarkoitukseen perustuva lähestymistapa:
Merten aluesuunnittelussa olisi omaksuttava merialueiden useisiin eri käyttötarkoituksiin perustuva lähestymistapa, jolla vähennetään konflikteja ja varmistetaan, että kalastusta ja vesiviljelyä ei suljeta pois merialueilta. Kalastukselle ja vesiviljelylle olisi mahdollisuuksien

mukaan osoitettava laivastonosien ja merialueiden mukaan räätälöityjä erityisiä alueita, ja tämän jaon tulisi perustua luotettaviin tieteellisiin ja sosioekonomisiin arviointeihin.

Osallistava hallinnointi ja sidosryhmien osallistuminen:
Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, myös pienimuotoista kalastusta harjoittavien kalastajien ja rannikkoyhteisöjen, järjestelmällinen ja varhainen osallistuminen. Yhteishallinnointimalleja sekä yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä ja paikallisia toimintaryhmiä olisi edistettävä.

Rajat ylittävä ja merialuetason yhteistyö:
Komission ja jäsenvaltioiden olisi siirryttävä kansallisista suunnitelmista merialuestrategioihin, kehitettävä makroaluesuunnittelukehyksiä ja tehostettava yhteistyötä viereisten rannikkovaltioiden kanssa.

Data- ja tutkimusinvestoinnit:
Tiedonkeruuseen ja tieteelliseen tutkimukseen tulee kohdentaa merkittäviä resursseja. Parannetut tiedot mahdollistavat näyttöön perustuvan suunnittelun ja turvaavat kalastuksen ja vesiviljelyn aseman merten aluesuunnittelua koskevissa kehyksissä.

Merten aluesuunnitteludirektiivin tarkistaminen:
Tulevalla valtamerisäädöksellä olisi toteutettava merten aluesuunnitteludirektiivin tarkistus ja luotava johdonmukainen kehys nykyisen lainsäädännön koordinoinnin parantamiseksi, sitovampien ja mitattavissa olevien tavoitteiden käyttöön ottamiseksi ja maa- ja merialuesuunnittelun parantamiseksi.

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

merten aluesuunnitteludirektiivin 2014/89/EU täytäntöönpanon vaikutuksesta kalastukseen tietyillä kalastus- ja merialueilla
(2024/2126(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon merten aluesuunnittelun puitteista 23. heinäkuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/89/EU[1] (merten aluesuunnitteludirektiivi),

– ottaa huomioon yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista 17. kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY (meristrategiapuitedirektiivi)[2],

– ottaa huomioon yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta 11. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013[3] (yhteisestä kalastuspolitiikasta annettu asetus),

– ottaa huomioon Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1004 muuttamisesta 7. heinäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1139[4],

– ottaa huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21. toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi)[5],

– ottaa huomioon luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30. marraskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY[6] (lintudirektiivi),

– ottaa huomioon 5. kesäkuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Eurooppalainen valtamerisopimus” (COM(2025)0281),

– ottaa huomioon 7. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman merituulipuistojen ja muiden uusiutuvan energian järjestelmien vaikutuksesta kalastusalaan[7],

– ottaa huomioon 9. toukokuuta 2023 antamansa päätöslauselman kalastuksen yhteishoidosta EU:ssa ja kalastusalan osallistumisesta hoitotoimenpiteiden täytäntöönpanoon[8],

---

[1] EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
[2] EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
[3] EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
[4] EUVL L 247, 13.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.
[5] EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
[6] EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.
[7] EUVL C 99, 1.3.2022, s. 88.
[8] EUVL C, C/2023/1060, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanon tilanteesta ja tulevaisuudennäkymistä[9],

– ottaa huomioon 12. toukokuuta 2021 annetun komission tiedonannon kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevista strategisista suuntaviivoista vuosiksi 2021–2030 (COM(2021)0236),

– ottaa huomioon parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston lokakuussa 2025 julkaiseman katsauksen ”Fisheries in maritime spatial planning”,

– ottaa huomioon tutkimuksen ”Implementation of the Maritime Spatial Planning Directive: Impact on fisheries in selected fishing areas and sea basins”, jonka parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto julkaisi joulukuussa 2025,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,

– ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

A. ottaa huomioon, että eri toimintojen ja alojen, kuten kalastuksen, vesiviljelyn, meriliikenteen, merenkulun, merellä tuotettavan uusiutuvan energian, luonnonsuojelun, rannikkomatkailun, vedenalaisten kaapeleiden ja putkilinjojen tai puolustuksen, pääsyä merialueille koskevan kilpailun lisääntyminen lisää konflikteja merialueiden käytöstä;

B. ottaa huomioon, että EU:n merten aluesuunnitteludirektiivillä luodaan jäsenvaltioille yhteinen kehys niiden merivesien käytön järjestämiseksi ja että sen tavoitteena on edistää sinisen talouden kestävää kehitystä ja vähentää eri alojen välisiä konflikteja;

C. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitteludirektiivillä myötävaikutetaan ympäristönsuojeluun edistämällä merialueiden kestävää käyttöä ja että siinä kehotetaan jäsenvaltioita soveltamaan ekosysteemiin perustuvaa lähestymistapaa;

D. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitteludirektiivi liittyy läheisesti muun EU:n lainsäädännön ja kansainvälisten oikeudellisten välineiden, kuten meristrategiapuitedirektiivin, yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen, luontodirektiivin ja lintudirektiivin, vesipolitiikan puitedirektiivin[10] ja Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen, täytäntöönpanoon;

E. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitteludirektiivin hyväksymisen jälkeen 22 rannikolla sijaitsevaa jäsenvaltiota velvoitettiin nimeämään toimivaltaiset viranomaiset vuoteen 2016 mennessä ja hyväksymään kansalliset merten aluesuunnitelmat 31. maaliskuuta 2021 mennessä;

F. ottaa huomioon, että 20 niistä 22 jäsenvaltiosta, joilla on rannikko, on tähän mennessä hyväksynyt merten aluesuunnitelmia ja että monet niistä ovat parhaillaan tarkistamassa niitä;

[9] EUVL C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.
[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

G. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitelmia laatiessaan jäsenvaltioiden on otettava huomioon ympäristöön, talouteen, sosiaalisiin näkökohtiin ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat, maalla ja merellä tapahtuva vuorovaikutus ja rajat ylittävä yhteistyö ja varmistettava kaikkien asianomaisten sidosryhmien osallistuminen;

H. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpanon taso vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen, koska niiden hallinto- ja hallinnointirakenteet vaihtelevat paikallisista järjestelmistä keskitetympiin järjestelmiin;

I. ottaa huomioon, että merten aluesuunnitelmat ovat luonteeltaan ja sisällöltään hyvin erilaisia, koska merten aluesuunnitteludirektiivi ei ole sitova ja jättää jäsenvaltioille huomattavaa joustoa sen täytäntöönpanossa;

J. toteaa, että merten aluesuunnittelua tarvitaan kipeästi alueilla, joissa toiminta on keskittynyttä ja merialue on rajallinen, kuten Englannin kanaalissa tai Itämerellä;

K. ottaa huomioon, että kalastusalaan ja vesiviljelyalaan kohdistuu paineita kehittyvien sinisen talouden alojen, kuten merellä tuotettavan uusiutuvan energian, taholta ja että myös merensuojelutoimenpiteet vaikuttavat niihin;

L. ottaa huomioon, että kalastusalueiden väheneminen johtaa kalastustoiminnan siirtymiseen muualle, kalastuspaineen lisääntymiseen ja kalastuslaivastojen väliseen kilpailuun sekä tiettyjen segmenttien katoamiseen erityisesti pienimuotoisessa kalastuksessa;

M. ottaa huomioon, että meri- ja rannikkoalueet kärsivät ilmastonmuutoksen, saastumisen ja merten roskaantumisen seurauksista, jotka vaikuttavat myös mereen liittyviin toimintoihin, merten biologiseen monimuotoisuuteen ja kalavaroihin;

N. ottaa huomioon, että merenkulun ammattilaiset, kuten kalastajat, voivat kohdata tiettyjä riskejä tai vaaroja, jotka liittyvät alusten turvallisuuteen tai altistumiseen tietynlaiselle merireittien kautta tapahtuvalle ihmiskaupalle;

O. ottaa huomioon, että monet merten aluesuunnitelmista kattavat vain merialueet eivätkä sisällä maa- ja merialueiden välistä vuorovaikutusta;

P. ottaa huomioon, että ekosysteemiin perustuvan lähestymistavan täytäntöönpano on riittämätöntä tai puutteellista, koska monilla jäsenvaltioilla on vaikeuksia soveltaa sitä käytännössä ja yhdenmukaistaa merten aluesuunnitteludirektiivin vaatimukset muun lainsäädännön, kuten yhteisen kalastuspolitiikan tai meristrategiapuitedirektiivin, vaatimusten kanssa;

Q. ottaa huomioon, että tietojen keruu ja yhdenmukaistaminen ovat keskeisiä määriteltäessä, miten kalastus ja vesiviljely sisällytetään merten aluesuunnitteluun;

Merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpano ja sen vaikutukset kalastukseen ja vesiviljelyyn

1. korostaa, että vaikka merten aluesuunnitteludirektiivi tarjoaa asiaankuuluvan monialaisen kehyksen yhteistyölle, jäsenvaltiot ovat panneet sen täytäntöön epätasaisesti;

2. suhtautuu myönteisesti siihen, että jotkin jäsenvaltiot ovat edistyneet pitkälle merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpanossa yhdennetyillä kansallisilla strategioilla, erityiselimillä ja merialueita koskevilla toimintasuunnitelmilla;

3. toteaa, että merten aluesuunnitelmat ovat joissakin jäsenvaltioissa oikeudellisesti sitovia ja toisissa neuvoa-antavia; korostaa, että institutionaalinen segmentointi, hajanainen hallinto ja riittämättömät oikeudelliset mekanismit haittaavat usein täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;

4. korostaa, että merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpano ja tehokkuus vaihtelevat suuresti EU:n merialueiden välillä, ja jotkin alueet, kuten Itämeri tai Pohjanmeri, kuuluvat suurelta osin merten aluesuunnitelmien piiriin, kun taas toiset alueet, kuten Välimeri, on katettu suunnitelmissa huomattavasti heikommin;

5. suhtautuu myönteisesti laajennettua Pohjanmeren aluetta koskevaan aloitteeseen (GNSBI), joka kokoaa yhteen jäsenvaltiot ja EU:n ulkopuoliset maat tavoitteenaan parantaa merten aluesuunnitelmien yhdenmukaistamista ja koordinointia;

6. korostaa, että rajat ylittäviä aloitteita on edelleen vain vähän ja tehokas koordinointi puuttuu, mikä vaikeuttaa ponnisteluja yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi toisiinsa yhteydessä olevilla merialueilla; pitää valitettavana jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden, erityisesti viereisten rannikkovaltioiden, välisen merten aluesuunnitteluyhteistyön vaikeuksia;

Merten aluesuunnittelun hyödyt kalastukselle ja vesiviljelylle

7. pitää valitettavana, että nykyinen merten aluesuunnittelun oikeudellinen kehys ei ole tuottanut riittävästi odotettuja hyötyjä kalastukselle; toteaa, että merten aluesuunnittelu ei ole merkittävästi parantanut kalastustoiminnan ennustettavuutta ja vakautta; korostaa, että merten aluesuunnittelussa ei ole mitattavissa olevia indikaattoreita kalastukselle;

8. korostaa, että vaikka merten aluesuunnittelun oikeudellisesta kehyksestä on ollut vähäistä hyötyä vesiviljelylle, lisäparannuksia tarvitaan merialueiden osoittamisessa vesiviljelylle, vesiviljelyalan tunnustamisessa, rajat ylittävässä johdonmukaisuudessa, oikeusvarmuudessa ja lisensoinnissa;

9. korostaa, että tavoitetta minimoida konfliktit eri alojen ja erilaisten meren käyttäjien välillä ei ole saavutettu olennaisilta osiltaan erityisesti kalastuksen ja vesiviljelyn osalta;

10. korostaa, että merialueiden käyttöä koskevien konfliktien luonne vaihtelee kalastus- ja vesiviljelytoiminnan tyypin mukaan ja että tällaiset toiminnot voivat myös kilpailla keskenään merialueista; korostaa, että merkittävimmät kalastukseen vaikuttavat konfliktit koskevat kalastusalueiden menetyksiä, jotka johtuvat merialueiden ulossulkemisesta, pääsyrajoituksista, pääsyä koskevasta kilpailusta ja alueellisesta pirstoutumisesta, kun taas suurimmat vesiviljelyyn vaikuttavat konfliktit koskevat kaavoituksen päällekkäisyyksiä, ympäristöön liittyviä huolenaiheita ja talteenottokilpailua;

11. korostaa, että kalastusta ei ole asetettu ensisijaiseksi eikä sille ole osoitettu erityisiä alueita, vaan kalastusta on harjoitettava usein jakamattomilla merialueilla; toteaa, että

vaikka vesiviljely soveltuu periaatteessa paremmin varatuille alueille, lähestymistavat vaihtelevat suuresti jäsenvaltioiden välillä ja lupamenettelyt ovat usein raskaita;

12. korostaa, että vaikka jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön useampaan käyttötarkoitukseen osoitettuja alueita, lähestymistapaa pannaan täytäntöön pääasiassa hankepohjaisesti; korostaa, että useisiin käyttötarkoituksiin perustuva lähestymistapa on osoittautumassa erittäin vaikeaksi toteuttaa tietyissä toiminnoissa, erityisesti kalastuksen, biologisen monimuotoisuuden suojelun ja merellä tuotettavan uusiutuvan energian välillä; toteaa, että useisiin käyttötarkoituksiin perustuva lähestymistapa aiheuttaa myös vakuutus- ja turvallisuushuolia kalastajille ja vesiviljelyalan ammattilaisille;

13. suhtautuu myönteisesti onnistuneisiin esimerkkeihin toimintojen sijoittamisesta rinnakkain, kuten kiinteä tai kelluva merituulivoimainfrastruktuuri, jota voidaan käyttää myös vesiviljelyn, simpukoiden viljelyn ja meren eläimistön ja kasviston elinympäristöjen kehittämiseen sekä elvyttäviin toimiin;

14. korostaa, että maa- ja merialueiden koordinointi on edelleen kriittinen heikkous merten aluesuunnittelun täytäntöönpanossa;

Sidosryhmien osallistuminen ja tiedonkeruu

15. korostaa, että sidosryhmien ja rannikkoyhteisöjen osallistuminen merten aluesuunnitteluprosessiin on lisääntynyt mutta on edelleen vähäistä; pitää valitettavana varhaisen vaiheen ja virallisen osallistumisen sekä kuulemisen puutetta, jolloin näillä sidosryhmillä on vain rajalliset vaikutusmahdollisuudet aluesuunnittelua koskeviin päätöksiin;

16. panee merkille hyviä esimerkkejä sidosryhmien osallistumisesta joissakin jäsenvaltioissa, kuten kansalliset kuulemiset ja osallistumisprosessit; pitää kuitenkin valitettavana, että sidosryhmien osallistumista koskevia sitovia säännöksiä ei ole; toteaa, että tämä haittaa kalastajien ja vesiviljelyalan ammattilaisten osallistumista kuulemis- ja päätöksentekoprosesseihin;

17. korostaa, että kalastus ja vesiviljely jäävät usein muiden, voimakkaampien tai taloudellisesti tärkeiden alojen, kuten merellä tuotettavan uusiutuvan energian, varjoon; pitää valitettavana, että tietyt alat ja toimijat sivuuttavat usein kuulemismenettelyt vähemmän järjestäytyneiden toimijoiden, kuten pienimuotoista kalastusta harjoittavien kalastajien, kustannuksella;

18. pitää valitettavana, että valtamerten ja merten tilasta, kalavaroista ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista ei ole yhdenmukaistettuja ja vertailukelpoisia tietoja ja että asianmukaisia sosioekonomisia tietoja ei ole saatavilla; korostaa, että jäsenvaltioiden tiedonkeruujärjestelmiä ei ole yhdenmukaistettu;

19. korostaa, että tietojen kohdistusvirheet, kuten yhteensopimattomat paikkatietojen peruslinjat ja ajallinen yhteensopimattomuus, kuten merten aluesuunnitelmien eriaikaiset tarkistussyklit, haittaavat johdonmukaisen merten aluesuunnittelun ja ekosysteemiin perustuvan lähestymistavan täytäntöönpanoa;

Suositukset

20. korostaa, että asiaa koskevan EU:n lainsäädännön, erityisesti merten aluesuunnitteludirektiivin ja meristrategiapuitedirektiivin, välillä tarvitaan kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa ja parempaa koordinointia, jotta varmistetaan merten aluesuunnittelun johdonmukainen ja tehokas täytäntöönpano;

21. katsoo, että merten aluesuunnitelmissa olisi otettava paremmin huomioon alueelliset, ympäristöön liittyvät ja sosioekonomiset tarpeet sekä kunkin merialueen erityispiirteet; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi vahvistettava maankäyttö- ja meriviranomaisten välistä koordinointia suunnitellessaan ja pannessaan täytäntöön merten aluesuunnitelmia;

22. kehottaa ottamaan käyttöön tasapainoisen ja useisiin käyttötarkoituksiin perustuvan lähestymistavan merten aluesuunnitteluun, jotta voidaan minimoida kalastukseen ja vesiviljelyyn kohdistuvat haitalliset vaikutukset ja varmistaa, että näitä toimintoja ei suljeta pois merialueilta; katsoo, että tiettyjen siniseen talouteen liittyvien toimintojen kehittäminen ei saa tapahtua kala- ja äyriäistuotannon, ruokasuvereniteetin ja merten biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kustannuksella;

23. korostaa tarvetta vahvistaa tukea kalastukselle merten aluesuunnittelun puitteissa; kannattaa selkeää aluejakoa ja tiettyjen alueiden osoittamista kalastukselle niin, että ne on räätälöity erilaisten laivastonosien ja kalavarojen sekä merialueiden mukaan, ja jaon tulisi perustua luotettaviin tieteellisiin ja sosioekonomisiin arviointeihin;

24. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita integroimaan vesiviljelyn ja simpukoiden viljelyn edelleen merten aluesuunnitteluun ja tunnustamaan alhaisen trofiatason vesiviljelyn tarjoamat ekosysteemipalvelut; kehottaa osoittamaan tietyt merialueet vesiviljelyn kehittämiselle merten aluesuunnittelun puitteissa; kehottaa helpottamaan lupamenettelyjä ja vähentämään sääntelyesteitä näiden toimintojen kehittämisessä;

25. korostaa, että merten aluesuunnittelussa tarvitaan avointa ja monen sidosryhmän välistä hallinnointia; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan asianomaisten sidosryhmien varhaisen, järjestelmällisen, merkityksellisen ja jatkuvan osallistumisen merten aluesuunnitteluprosesseihin ja lopputuloksiin ja sisällyttämään siihen avointa palautetta siitä, miten sidosryhmien panosta käytetään päätöksenteossa; kehottaa kohtelemaan kaikkia sidosryhmiä ja rannikkoyhteisöjä oikeudenmukaisesti;

26. katsoo, että hallinnointiin ja päätöksentekoon merten aluesuunnittelussa tulisi käyttää yhteishallinnointimallia; korostaa tämän mallin etuja, sillä se mahdollistaa sidosryhmien suoran osallistumisen, kalavarojen paremman hallinnoinnin, parhaiden käytäntöjen jakamisen ja paikalliseen todellisuuteen räätälöidyn lähestymistavan;

27. korostaa alhaalta ylöspäin suuntautuvien rakenteiden etuja paikallisen merten aluesuunnittelun täytäntöönpanossa, kuten yhteisölähtöisessä paikallisessa kehittämisessä ja paikallisissa toimintaryhmissä;

28. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan sidosryhmien, erityisesti pienimuotoista kalastusta harjoittavien kalastajien ja heidän järjestöjensä, sekä rannikkoyhteisöjen valmiuksien kehittämistä, jotta niillä on paremmat valmiudet osallistua merten aluesuunnitteluun liittyviin julkisiin kuulemisiin ja päätöksentekoprosesseihin;

29. korostaa, että alueiden osoittamisessa merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa varten tai meriekosysteemien suojelulle on otettava huomioon vaikutukset kalastukseen ja vesiviljelyyn; korostaa tarvetta tehdä järjestelmällisesti kumulatiivisia ympäristövaikutusten ja sosioekonomisten vaikutusten arviointeja ja varmistaa, että asianomaisille ammattilaisille, merituulipuistohankkeiden osalta erityisesti kalastajille, tiedotetaan etukäteen ja että heidän kuulemisensa on pakollista ennen päätösten tekemistä; kehottaa tässä yhteydessä tekemään arviointeja nykyisten merituulipuistojen vaikutuksista kalavarojen tilanteeseen;

30. kehottaa komissiota tukemaan rajat ylittävää ja merialueisiin perustuvaa lähestymistapaa merten aluesuunnitteluun edistämällä olemassa olevia aloitteita, kuten laajennettua Pohjanmeren aluetta koskevaa aloitetta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yhdessä viereisten rannikkovaltioiden kanssa osallistumaan yhteistä hallinnointia koskeviin alueellisiin foorumeihin Itämeren suojelukomission (joka tunnetaan myös nimellä Helsingin komissio tai HELCOM) esimerkin pohjalta;

31. kehottaa jäsenvaltioita siirtymään kansallisista suunnitelmista merialueisiin keskittyviin suunnitelmiin ja kehittämään tarvittaessa makroaluesuunnittelustrategioita, mukaan lukien yhteiset merten aluesuunnitelmat; kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n ulkopuolisia maita, erityisesti viereisiä rannikkovaltioita, syventämään yhteistyötään merten aluesuunnittelussa;

32. kehottaa sisällyttämään ilmastonmuutoksen hillitsemistoimenpiteitä ja luontoon perustuvia ratkaisuja merten aluesuunnitteluun, jotta voidaan puuttua kalastukseen ja vesiviljelyyn liittyviin kysymyksiin, kuten rannikon eroosioon, lämpötilan nousuun, valtamerten happamoitumiseen ja pilaantumiseen;

33. korostaa tarvetta osoittaa merkittäviä resursseja tiedonkeruuseen ja tieteellisiin tutkimuksiin sekä tehostaa tietojen jakamista ja koordinointia jäsenvaltioiden välillä; katsoo, että standardoidummat ja yhdenmukaisemmat tiedot ja menetelmät auttavat turvaamaan kalastuksen ja vesiviljelyn aseman merten aluesuunnittelussa; korostaa tässä yhteydessä tarvetta kehittää ja päivittää tieteellistä tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista kalavaroihin erityisesti kalakantojen muutosten tai siirtymisen osalta;

34. kehottaa komissiota seuraamaan tarkasti merten aluesuunnitteludirektiivin täytäntöönpanoa; katsoo, että seuraavassa merten aluesuunnitteludirektiivin arviointikertomuksessa olisi keskityttävä kalastukseen ja vesiviljelyyn kohdistuviin alueellisiin vaikutuksiin, sidosryhmien osallistumiseen ja rajat ylittävään yhteistyöhön ja annettava suosituksia siitä, miten merten aluesuunnitteludirektiivillä voitaisiin saavuttaa parempia tuloksia ympäristön, yhteiskunnan ja talouden kestävyyden kannalta;

35. kehottaa komissiota vahvistamaan Euroopan merten aluesuunnittelua käsittelevää foorumia tarjoamalla esimerkkejä merten aluesuunnitteluhankkeista, kartoitusvälineistä ja hyvistä käytännöistä; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita hyödyntämään tätä foorumia enemmän niiden laatiessa merten aluesuunnitelmiaan;

36. kannattaa merten aluesuunnitteludirektiivin tarkistamista osana vuonna 2026 odotettua valtamerisäädöstä; katsoo, että tällä tarkistuksella olisi luotava johdonmukainen kehys nykyisen lainsäädännön ja sääntelykehyksen välisen koordinoinnin parantamiseksi virtaviivaistamalla päällekkäisiä säännöksiä, yhdenmukaistamalla tavoitteita, ottamalla

käyttöön sitovampia ja mitattavissa olevia tavoitteita merten aluesuunnitelmissa, parantamalla meri- ja maa-aluesuunnittelun johdonmukaisuutta ja ottamalla käyttöön yhteisiä hallinnointivälineitä; katsoo, että merten aluesuunnitteludirektiivin tarkistuksessa olisi myös syvennettävä rajat ylittävää ja useisiin käyttötarkoituksiin perustuvaa lähestymistapaa ja sidosryhmien osallistumista;

37. katsoo, että merten aluesuunnitteludirektiivin tulevaan tarkistamiseen olisi liitettävä toimintasuunnitelma ja siihen osoitetut taloudelliset resurssit erityisesti seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä;

38. kehottaa komissiota sisällyttämään merten aluesuunnittelun kaikilta osin kalastusta ja vesiviljelyä koskevan vision 2040 kehittämiseen ja liittämään nämä aloitteet yhteisen kalastuspolitiikan arvioinnin päätelmiin;

°

° °

39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti sisällyttäneensä mietintöönsä aiheeseen liittyvistä asioista tietoja, jotka hän on saanut laatiessaan mietintöluonnosta seuraavilta pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai seuraavilta kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt:

1. Pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat edunvalvojat
– Seas at Risk – WWF European Policy Office – Comité National des Pêches Maritimes et des Élevages Marins – Comité National de la Conchyliculture – European Molluscs' Producers Association – Régions de France – North Sea Advisory Council – European Commission's DG for Maritime Affairs and Fisheries (MARE) – Federation of European Aquaculture Producers (FEAP) – Fórum Oceano – IUCN
2. Kolmansien maiden viranomaisten edustajat, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, esittelijä vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).